

DIŞ TİCARET

Genel Durum

İran'ın ihracatı petrol ve doğalgaz gelirlerine bağı olup, fiyatların yüksek seyrettiğı yıllarda ÷lke gelirinde artış, düşüş dönemlerinde azalış gözlemlenmektedir. Petrol fiyatlarını ve İran'a uygulanan ambargoların azaltılmasını, kaldırılmasını ya da artırılmasını belirleyen her türlü siyasi gelişme de ÷lke ekonomisi üzerinde etkili olmaktadır.

Dış Ticaret Göstergeleri (Milyar Dolar)

Yıl	İhracat	İthalat	Denge	Hacim
2008	106,4	58,6	47,8	165
2009	65,2	52,1	13,1	117
2010	83,8	54,7	29,1	138,5
2011	130,5	68,3	62,2	198,9
2012*	84,1	53,3	30,8	137,5
2013*	64,5	45,8	18,7	110,3
2014	73,8	53,6	20,22	127,5
2015	40,3	44,5	-4,16	84,8

Kaynak: ITC Trademap

İhracatında Başlıca Ürünler

İran'ın ihraç ürünlerinin büyük bölümünü ham petrol ve işlenmiş petrol ürünleri geri kalan kısmını da büyük ölçüde madenler oluşturmaktadır.

İran'ın İhracatında Başlıca Ürünler (1 000 Dolar)

Ürün Kodu	Ürün Adı	İhracat 2011	İhracat 2012	İhracat 2013	İhracat 2014	İhracat 2015
Toplam		130,544,000	88,701,419	67,895,181	67,451,436	40,392,936
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	84,381,572	52,687,971	37,703,440	41,263,783	20,476,323

9999	Başka yerde belirtilmemiş ürünler	14,755,558	10,763,750	9,088,372	8,474,921	5,440,528
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	2,074,836	2,326,392	2,677,303	2,838,263	2,531,882
2905	Asiklik alkoller vb. Halojenlenmiş, sülfolanmış, nitrolanmış/nitrozalanmış türevl	1,672,695	1,650,400	1,864,114	1,417,122	1,400,350
0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	1,034,784	784,091	705,573	1,031,675	830,465
2703	Turb (turb döküntüleri dahil)	0	31,776	143,899	405,398	780,887
2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	789,933	1,826,563	2,416,037	1,866,638	697,314
3102	Azotlu mineral/kimyasal gübreler	992,774	1,086,960	822,392	440,192	681,691
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1,075,703	4,239,002	3,051,215	1,079,894	534,925
2902	Siklik hidrokarbonlar	1,130,032	901,694	845,436	729,847	514,090
7208	Demir/çelik sıcak hadde yassı mamulleri-genişlik 600mm. Fazla	358,419	277,101	309,920	558,570	508,974
2814	Saf amonyak/amonyakın sulu çözeltileri	463,683	405,412	263,450	385,466	351,070
2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	47,050	360,640	136,615	68,887	286,281
3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	61,705	65,657	140,703	210,398	233,126

2503	Her nevi kükürt (süblime, presipite ve koloidal kükürt hariç)	13,062	234,580	132,809	213,072	210,612
2523	Çimento	629,494	132,905	248,432	263,531	198,695
7403	Aritılmış bakır, işlenmemiş bakır alaşımları	667,851	434,583	298,604	183,341	195,683
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	5,544,809	2,416,433	443,322	154,639	193,276
2713	Petrol yağlarının/bitümenli minerallerden elde edilen yağların kalıntıları	713,765	357,348	419,029	457,776	181,862
7601	İşlenmemiş alüminyum	378,776	321,574	253,686	181,724	149,152
2716	Elektrik enerjisi	0	82,833	70,684	162,573	134,837
2714	Bitümen ve tabii asfalt katranlı kumlar asfaltit ve asfaltlı kayalar	7,276	120,036	117,161	133,073	131,773
0806	Üzümler (taze/kurutulmuş)	291,465	198,245	224,893	169,398	126,676

Kaynak: Trademap

İran'ın İthalatında Başlıca Ürünler

Ürün Kodu	Ürün Adı	İran İthalatı 2011	İran İthalatı 2012	İran İthalatı 2013	İran İthalatı 2014	İran İthalatı 2015
Toplam		68,319,000	69,518,936	63,676,947	72,717,831	44,553,313

8703	Otomobil, steysin vagonlar, yaris arabaları	837,580	2,296,613	3,118,428	3,583,189	1,471,553
1005	Mısır	1,294,012	1,229,726	962,325	1,206,390	936,400
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	883,875	1,238,575	841,218	1,240,358	932,662
7113	Kıymetli metaller ve kaplamalarından mücevherci eşyası	804	4,629,580	4,382,598	3,060,744	885,015
7225	Diğer alaşımli çelikten yassı hadde mamulleri (genişliğı 600 mm.veya daha fazla)	81,763	146,974	102,993	191,890	860,532
1006	Pirinç	975,359	1,184,619	2,504,705	1,372,302	782,463
8517	Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	211,757	833,537	1,138,142	1,617,261	717,643
1001	Buğday ve mahlut	20,385	1,710,949	1,310,608	2,001,163	684,231
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	1,120,000	753,228	915,596	779,327	654,789
1201	Soya fasulyesi	467,430	108,743	123,757	160,432	601,905
7208	Demir/çelik sıcak hadde yassı mamulleri-genişlik 600mm. Fazla	1,613,849	736,879	624,530	1,003,287	575,188
8414	Hava-vakum pompası, hava/gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör	791,532	631,053	551,524	748,047	571,328
2304	Soya fasulyesi yağı üretiminden arta kalan küspe ve katı atıklar	844,825	931,092	1,540,268	1,085,863	542,299

7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	6	6,678,241	1,881,315	331,577	511,891
8528	Televizyon alıcıları, video monitörleri ve projektörler	94,171	450,965	747,415	815,236	465,284
9018	Tıp, cerrahi, dişçilik, veterinerlik alet ve cihazları	386,362	391,363	398,549	450,468	443,363
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	210,070	336,958	322,589	417,350	414,179
0202	Siğir eti (dondurulmuş)	769,252	464,262	403,592	324,561	401,925
5407	Sentetik iplik, monofil, şeritlerle dokumalar	118,466	673,892	931,565	951,557	395,179
9405	Diğer aydınlatma cihazları, lambalar, ışıklı tabela, plaka vb.	50,253	116,306	404,259	1,080,425	390,691
8415	Klima cihazları (motorlu bir vantilatör ile nem ve ısıyı değiştirmeye mahsus tertibatı olanlar)	352,272	517,695	417,886	656,955	387,784
7210	Demir/çelik yassı mamul, kaplı, sıvanmış (600mm. Den geniş)	824,265	509,579	456,434	500,784	385,360
8481	Muslukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil	353,507	819,580	540,196	582,288	380,907
9999	Başka yerde belirtilmemiş ürünler	12,773,186	519,568	390,577	391,605	346,749
4411	Lif levha, orta yoğunlukta	467,373	453,193	304,764	368,677	344,868

4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	355,304	600,175	547,198	749,525	328,274
2402	Tütün/tütün yerine geçen maddelerden purolar, sigarillolar ve sigaralar	84,578	891,834	1,034,957	809,913	325,279
1507	Soya yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	784,105	579,496	774,566	202,219	324,848
8413	Sıvılar için pompalar, sıvı elevatörleri	296,102	470,790	359,216	465,660	321,223
1003	Arpa	256,612	408,894	198,930	417,526	292,572
7304	Demir (dökme demir hariç) ve çelikten ince ve kalın borular ve içi boş profiller (dikişsiz)	380,378	745,055	465,436	548,755	287,126
8421	Santrifüjle çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları	193,953	256,313	259,536	346,340	283,132
3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialiesterler, vb. (ilk şekilde)	298,103	317,421	248,661	343,406	269,254
1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	649,476	804,267	798,056	570,449	259,703
7209	Demir/çelik yassı mamul, soğuk haddelenmiş kaplanmış (600mm. Den geniş)	578,960	258,486	92,569	363,741	258,064
8418	Buzdolapları, dondurucular, soğutucular, ısı pompaları	382,684	585,185	446,801	592,648	257,037
0902	Çay	202,346	292,814	413,329	298,873	253,947
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	98,457	416,372	170,829	433,381	247,136

Kaynak: ITC Trademap

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticareti

İran ağırlıklı olarak Çin, Hindistan, Güney Kore , Türkiye ve Almanya'dan alım gerçekleştirmektedir.

İthalat yaptığı başlıca ülkeler (ABD \$, 1000)

	İran İthalat 2011	İran İthalat 2012	İran İthalat 2013	İran İthalat 2014	İran İthalat 2015
Toplam	59,545,412	69,518,936	63,676,947	72,717,831	44,553,313
Çin	14,761,999	11,598,799	14,036,645	24,340,266	17,831,207
Güney Kore	6,068,276	6,256,525	4,480,902	4,167,300	3,759,073
Türkiye	3,589,695	9,922,580	4,192,511	3,886,190	3,664,228
Hindistan	2,462,295	2,572,134	5,433,901	4,404,314	3,126,869
Almanya	4,391,284	3,301,792	2,495,220	3,224,256	2,348,444
Brezilya	2,332,247	2,183,928	1,609,137	1,439,185	1,666,185
İtalya	2,585,673	1,808,940	1,402,751	1,533,225	1,341,835
Rusya Federasyonu	3,277,140	1,900,387	1,168,616	1,325,514	1,017,214
İsviçre	761,475	495,360	358,808	666,113	945,698
Arjantin	1,092,425	983,661	1,102,961	928,825	721,085
Fransa	2,321,809	1,032,601	655,380	601,703	628,345
Tayvan	918,445	653,711	647,790	908,161	570,251
Kazakistan	1,077,031	626,915	535,671	892,504	565,513
Ukrayna	1,127,375	1,164,713	793,925	703,423	533,570
Hollanda	823,228	462,692	340,197	495,066	503,939
Malezya	1,050,423	1,140,433	995,685	666,950	501,058
Belçika	748,400	401,361	344,080	438,902	442,661
İsveç	1,025,671	141,728	188,190	307,033	300,494
Japonya	1,709,291	652,637	168,024	251,014	287,376
ABD	233,183	251,123	308,142	186,550	282,173

Avusturya	401,132	268,489	220,850	270,244	269,068
İspanya	911,799	639,140	417,986	392,739	258,762
Umman	400,398	177,937	323,176	2,929	228,412
Endonezya	785,298	482,663	469,356	406,112	216,505

Kaynak: Trademap

İhracat yaptığı başlıca ülkeler (ABD \$, 1000)

	İran İhracat 2011	İran İhracat 2012	İran İhracat 2013	İran İhracat 2014	İran İhracat 2015
Toplam	115,659,488	88,701,419	67,895,181	67,451,436	40,392,936
Çin	30,332,973	24,869,408	25,389,864	27,506,898	16,034,629
Hindistan	11,488,128	13,349,275	10,031,595	11,246,347	6,225,321
Türkiye	12,461,495	11,964,613	10,383,217	9,833,290	6,096,242
Japonya	12,902,450	7,965,794	6,930,974	6,177,224	3,251,143
Güney Kore	11,358,379	8,544,429	5,564,403	4,578,071	2,361,590
Afganistan	581,655	916,004	1,312,609	1,506,289	1,807,982
İtalya	7,415,440	2,880,456	182,433	585,134	519,586
Hong Kong	255,432	295,218	262,618	524,843	376,547
Tayvan	2,507,146	1,475,109	1,140,158	410,117	336,068
Umman	174,195	206,137	561,183	346,319	297,680
Almanya	1,140,292	479,240	379,701	315,186	279,638
Rusya Federasyonu	351,439	428,460	432,921	355,129	261,386
Pakistan	303,785	120,338	167,777	185,731	260,894
Kuveyt	104,973	166,284	189,371	238,354	242,095
Suudi Arabistan	58,907	92,278	120,169	176,990	200,829

Ermenistan	216,998	219,486	187,570	206,373	198,301
İspanya	5,598,578	959,708	113,136	172,839	195,585
Ürdün	7,871	15,223	18,442	17,151	158,079
Katar	63,910	39,605	52,156	50,818	104,287
Gürcistan	64,881	100,366	129,719	122,665	91,933
Taylan	139,792	62,753	3,261	35,004	91,759
Azerbaycan	160,486	176,445	208,504	147,156	90,378
Belçika	486,875	256,395	115,428	107,237	77,014
Fransa	2,473,649	208,338	75,709	80,831	73,771
Kazakistan	34,903	51,181	83,688	93,842	69,713
Endonezya	1,071,615	773,508	99,047	42,548	56,589
İngiltere	602,029	183,160	44,219	59,176	41,387
Mısır	34,805	45,143	36,353	64,303	37,726
Malezya	577,910	342,737	40,872	57,304	35,843
Hollanda	619,788	129,417	42,542	29,848	34,117
Polonya	142,016	29,297	29,458	29,712	32,411
Ukrayna	46,482	67,400	83,727	52,650	30,517
Portekiz	14,354	12,360	17,441	40,666	29,749
Avustralya	61,598	26,679	23,414	27,361	23,966
Kanada	34,854	40,018	21,970	20,499	21,101
İsviçre	34,561	39,364	33,300	32,746	20,573

Kaynak: www.trademap.org